

USENGA WEKAIDI WA PAULO KWA WAKOLIMSO Ulongozi

Usenga wekaidi kwa Wakolimso wandikigwa na Mtumigwa Paulo hagati ya mwaka 55 na mwaka 56 kwandusila viyelekigwe Yesu muna 1:1. Uno ni usenga wekaidi wa Paulo uyawandike kwa bumbila da wahuwila wa Chilisito wa uko Kolimso. Wasomi wogesa kuwa Paulo kamala kwandika usenga mkali kwa Wakolimso. Diyelo chabule usenga uwo mkali youlagusa muna 2:3-4. Usenga uno wekaidi kwa bumbila da wahuwila wa Chilisito wa Kolimso wandikigwa lusita Paulo viyakalile Makedoniya.

Usenga wekaidi kwa Wakolimso ni usenga wa chiunhu na wa usungu ng'hani. Paulo kolagusa deng'ho jake kusunhela mbuli zinogile zoyazihokele kulawa kwa Tito kusunhela bumbila da wahuwila wa Chilisito wa uko Kolimso. Muna usenga uno chofika mafundizo kusunhela kulava nhosa, muna imbuli ino Paulo kolagiliza kukunzagizigwa hela kwa ichimu cha kuwataza wahuwila wa Chilisito wa Yelusalemu muna isula ya 8-9. Yowoneka kuwa watumigwa wamwenga wa uvwizi kulawa kunze ya bumbila wakala wasang'hanila ludoko lwa wanhu wamwenga wa bumbila kumtendela udugi Paulo na kuigodela wawo wenyewo. Wawo wakala wowatendeza wanhu wawe na chilugano kusunhela udahi wa Paulo, pengine ino icho chimu cha kuugombela

udahi wake fana mtumigwa wa Yesu Chilisito muna uhelelo kwa usenga uno wekaidi kwa Wokolimso.

Yeliumo

Paulo kokwandusa usenga wake kwa kudilamsa bumbila da wahuwila wa Chilisito muna 1:1-7.

Kaidi Paulo kolonga kusionhela kugalula malungilo ya mwanza wake na mbuli zoyazihokele kusionhela wawo na kwidika kwawo kwa usenga wake ulongole muna 1:8-7:16.

Maabaho Paulo kolava malagilizo ya kukunzagiza hela kwa ichimu cha kuwataza wahuwila wa Yelusalemu muna 8:1-9:15.

Kuuhelelo Paulo kogotola kwa kuugombela utumigwa wake na kolava zumo kusionhela mwanza wake wa hamwande muna 10:1-13:10.

¹ Paulo mtumigwa wa Yesu Chilisito kwa malondo ya Mulungu, hamwe na ndugu yetu Timoseyo nowasamseni.

Kwa bumbila da wanhu wowomuhuwila Chilisito weli uko Kolimso hamwe na welile weli uko kwiisi yose yili uko Akaya.

² Chowalondeleni unovu na tindiwalo kulawa kwa Mulungu Tati yetu na Mndewa Yesu Chilisito.

Paulo komwing'ha hewela Mulungu

³ Chimwing'he hewela Mulungu Tata wa Mndewa wetu Yesu Chilisito, Tata wa ubazi na Mulungu yotaza.

⁴ Yeye kochitaza muna manhesa yetu yose, na muladi na cheye chidahe kuwataza goya

wamwenga muna manhesa kwa kutaza goya iyo ichihokele kulawa kwa Mulungu.

⁵ Fana viya manhesa ya Chilisito yoiyoha kumwetu, niivo yili kutaza goya kwetu koiyoha kwa Chilisito.

⁶ One chihapata manhesa, chopata manhesa kwa ichimu cha mtazo wenu na ukombola, one chihatazigwa, mweye iviya motazigwa na kwing'higwa nguvu ya kufunyila umoyo manhesa yaja yaja.

⁷ Na iviya lolelo dochilinajo kumwenu yagangamala, kwaviya chovimanya mwahaihanganya muna yamanhesa yetu, iviya moihanganya muna kutaza kwetu.

⁸ Ivo wandugu, cholonda muvimanye manhesa yochipatile kuna isi ya Asiya. Magayo yaja yachiyohela ng'hani kufosa ludabwa lwetu mbaka chikanha huwilo da kuwa wagima.

⁹ Mbali muna imizoyo yetu ikala fana chita-gusigwa kudanganika, mbali yano yalawilila muladi chileke kuihuwila wenyewo ila chimuhuwile Mulungu yowazilibula wowadanganike.

¹⁰ Kachikombola kulawa muna yamanhesa yaja yoyagala ifa, na kezachikombola. Cheye chimwika ila lolelo jetu kuwa kezagendelela kuchikombola kaidi,

¹¹ one mweye mwahachitaza cheye kwa ichimu chetu muna kutambika. Ivo mapulo yetu mengi yezakwidikigwa na Mulungu kezachitemela mate, na wengi wezamwing'ha hewela kwa ichimu chetu.

Paulo kogalula mipango yake

¹² Kwaviya kwiigoda kwetu ni kuno, lungilo jetu dolava ukalangama kuwa chikala muna isi, haswa muna umbwiya wetu na mweye, muna kwela na ubala wa moyo, vovilawa kwa Mulungu. Chitenda ivo si kwa ubala wa chiisi mbali kwa unovu wa Mulungu.

¹³ Kwaviya hachiwandikila mweye mbuli ziya hamudaha kuzisoma hebu kuzimanya bule. Na nololela kuwa mwizavimanya ng'hani,

¹⁴ Kwaviya ihawa movimanya chidogo, hamwande mwizaigoda fana cheye vondachi-gode kwa ichimu chenu muna isiku ya Mndewa wetu Yesu Chilisito.

¹⁵ Kwaviya nivimanya kweli iyo, nigesas kufika kumwenu baho haumwanduso, muladi mudahe kuhokela balaka miyanza midi.

¹⁶ Kwaviya nigesas kuwalaula vinikalile mzila kuhita mkowa wa Makedoniya na iviya vondanib-wele, muladi nipate nhazo yenu kwa umwanza wangu kuhita Yudeya.

¹⁷ Vinigesile ivo, sikalile na mpango ivo nikala fana viya munhu yalibule gesa. Vinipanga sitenda fana munhu yelibule wimilo fana munhu kolonga “ona, ona” na “aka, aka” kwa lusita lumwe.

¹⁸ Kweli Mulungu ni mwaminika, usenga wetu kumwenu siyo kwa kulonga “ona na aka” kwa lusita lumwe.

¹⁹ Kwaviya Mwana wa Mulungu, Yesu Chilisito yoyapetigwe na niye na Sila, na Timoseyo, si munhu yeli “kwa kutogola na kulema” kwa lusita lumwe. Mbali lusita lose Yesu kotogola.

²⁰ Kufosela Chilisito vinhu vose viyavilagane Mulungu kutendigwa ni “Ona” Mulungu yadahe

kutunhizigwa kwa cheye, kwa kulonga “ivo.”

²¹ Mulungu kochitenda cheye na mweye chime chingangamavu muna ukuilumba na Chilisito. Kachisagula kwa lungilo jake,

²² na keka chilaguso uchanyha yetu yolagusa kuwa cheye ni wanhu wake na kwika Muhe Yelile mgati yetu, fana viya chilaguso cha vinhu vose viyochikila.

²³ Mulungu kazimanya mbuli zangu za mgati muna umoyo wangu, kwaviya ning'hali kuhita Kolimso kukimilila magayo.

²⁴ Hachilonda kuwananahiza mbuli zomulondeka kuhuwila, chovimanya kuwa mwima chingangamavu muna uhuwilo. Mbali chosang'hana hamwe na mweye kwa ichimu cha deng'ho jenu wenyewo.

2

¹ Ivo nilamula, sekenize kumwenu kaidi na kumtendani muwe na usungu.

² One nihawaguma usungu, habule wanhu wondawasigale kunisamhusa ila wanhu waja woniwatendile usungu.

³ Lekamana niwandikila mweye usenga uwo, kuwa naheza sekenigumwe luholoji na iwaja wolondeka kunisamhusa. Novimanya kuwa niye nahadeng'helela na mweye mose iviya mod-eng'helela.

⁴ Baho hachisogo viniwandikile na muna usungu na ludoko muumoyo na kuno na masozi mengi, lungilo jangu hadiwile bule kuwaguma usungu, mbali kwa kuwalagusani nowalonda ng'hani mose.

Kumulekelela muhasanyi

⁵ One kuna munhu yoyamgumile usungu umwenga hanigumile usungu niye, mbali kawaguma usungu mweye mose na iviya silonda niwe mtatali ng'hani bule.

⁶ Yofaya kwa munhu iyo kwing'higwa nhaguso kulawa kwa wengi kwa nzila iyo.

⁷ Mbali viilondeka kumulekela munhu iyo na kumwing'ha moyo, sekeyagumigwe usungu ng'hani na kukanhizigwa tamaa ng'hani.

⁸ Kwa ivo nowalamba munhu iyo mulaguseni fana viya momulonda kaidi.

⁹ Niwandikila usenga uno kwaviya nilonda kumgezani na kulola fana motegeleza chila chinhu.

¹⁰ One muhamulekelela munhu mbuli yoyose, na niye nimulekelela kwaviya na niye nahamulekelela munhu one hana chinhu chochose chonilondeka kulekelela, nimulekelela kwa chimu chenu kuulongozi wa Chilisito,

¹¹ muladi Lufyende sekeyachivwizile kwaviya chiyamanya magesa yake.

Mkangagile wa Paulo uko Tolowa

¹² Vinifikile muna dibululu da Tulowa kuipeta Mbali Inogile ya Chilisito, Mndewa kanivugulila ulwivi.

¹³ Mbali siwile na tindiwalo muumoyo wangu bule, kwaviya simfikile ndugu yetu Tito, ivo niwalaga wanhu wa haja na nihita Makedoniya.

Kuhuma kufosela Chilisito

¹⁴ Mbali chomwing'ha hewela Mulungu! Kwaviya kwa kuilumba na Chilisito lusita

lose cheye cha wahumi muna yamasondelelo ya Chilisito. Mulungu kochitendeza cheye chivimanye kupwililisa usenga wa Chilisito chila hanhu, fana chinogile chinung'hila goya.

¹⁵ Kwaviya cheye chilinga fana mnung'ho unogile wa ubani wa sadaka ya Chilisito haulongozi ha Mulungu, mwa waja wokomboligwa na wokwaga.

¹⁶ Kwa waja wokwaga, mnung'ho uwo wougala ifa, mwa waja wakomboligwe cheye ni mnung'ho ugala ugima. Lelo yelihi yodaha mbuli izo?

¹⁷ Cheye hachilingile fana wanhu weli wengi wachuuzi mbuli ya Mulungu kwa malondo yawo, mbali cheye ni wanhu wolonga kweli haulongozi ha Mulungu, fana wanhu watumigwe na Mulungu muna ukuilumba na Chilisito.

3

Watumigwa wa Lagano da Sambi

¹ Vino chokwandusa kwiitogoza wenyewo? Hebu cholonda usenga wa ukalangama kulawa kumwenu fana wanhu wamwenga?

² Mweye wenyewo niuwo usenga wetu wowandikigwe muna imizoyo yetu, usenga uwo umanyika na kusomigwa na wanhu wose.

³ Yolagusa kweli mweye ni usenga wa Chilisito wowandikigwe na kutumigwa kumwenu na cheye. Hawandikigwe na usula bule, mbali wandikigwa kwa Muhe wa Mulungu yeli mgima. Hawandikigwe mchanyha ya chihande cha dibwe bule, mbali muna imizoyo ya wanhu.

⁴ Chodaha kulonga yayo kwa ichimu cha kweli ng'hani haulongozi wa Mulungu, kwa nzila ya Chilisito.

⁵ Habule chinhu chochose chochidaha kuchitenda cheye wenyewo chilonga kuwa chodaha kusang'hana sang'hano ino, mbali udahi wetu wolawa kwa Mulungu.

⁶ Kwaviya iyo niyo yachidahizile cheye kuwa wasang'hani wa lagano da sambu na haili kwa lagano da malagilizo yandikigwe, mbali da Muhe wa Mulungu. Kwaviya malagilizo yokoma, mbali Muhe kogala ugima.

⁷ Malagilizo yaja yoyogala ifa yekigwa kwa kwandikigwa mchanyha ya vihande va mabwe, ingawa uhelelo wake ukala ifa, utunhizo wake ukala mkulu ng'hani ivo wanhu wa Isilaeli hawadahile kulola chihanga cha Musa kwa ichimu cha bung'hulo jake, kaidi bung'hulo ijo dikala da lusita muhala,

⁸ ivo sang'hano ya Muhe ina utunhizo mkulu ng'hani.

⁹ One ihawa kukala na utunhizo muna usang'hano uja ugalile nhaguso, ivo kweli usang'hano wowatenda wanhu wotogoligwa wanoga haulongozi wa Mulungu.

¹⁰ Sambu utunhizo mkulu ng'hani, usola hanhu ha uja utunhizo uno uwo ukulu wake umala.

¹¹ Kwaviya yahawa chiya chikalile cha lusita muhala, chikala na utunhizo wake, ivo chiya chili siku zose chizakuwa na utunhizo mkulu ng'hani.

¹² Kwaviya dino niyo lololelo jetu, cheye cholonga kwa ugangamavu mkulu.

¹³ Cheye hachitenda fana viya Musa viyatendile, kachigubika chihanga chake kwa chitambala, muladi wanhu wa Isilaeli sekewauwone uhelelo wa bung'hulo dikalile dofinyiliza.

¹⁴ Mbali nzewele zawo ndala kwa kuvimanya. Mbaka vino diyelo Waisilaeli wahasoma chitabu cha lagano da umwaka. Chitambala icho chiza-segezigwa haja munhu yahailumba na Chilisito.

¹⁵ Mbaka vino diyelo, viwosoma malagilizo ya Musa, nzewele zawo zogubikigwa na chitambala.

¹⁶ Mbali lusita lolose vondawamtogole Mndewa, chiya ichitambala chosegezigwa.

¹⁷ Ivo, "Mndewa" ni Muhe, na hanhu hohose hayeli Muhe wa Mndewa, hana ulegeho.

¹⁸ Mbali cheye china vihanga havigubikwe bule, cheye chilinga fana ichilole cholagusa utunhizo wa Mndewa, chokwasakanywa chiwe na utunhizo mkulu muladi chiwe fana yeye na utunhizo mkulu ng'hani. Uwo ni usang'hano wa iyo Mndewa, yeye ni Muhe.

4

Ngama ya viya va ulongo

¹ Ivo kwa ubazi wake Mulungu, kaching'ha sang'hano ino chisang'hane, ivo hachifa moyo.

² Mbuli zose za chinyala na chifiso chizileke, chilamula sekechikale chiuvwizi wala kwa kuhanganya mbuli ya Mulungu na uvwizi, cholonga ukweli haulongozi wa Mulungu muladi wamwenga viwolongwa waisafya mizoyo yawo kuwa chichilonga ni kweli.

³ Kwaviya one Mbuli Inogile ichiwapetela ifisika, ifisika kwa waja wokwaga iviya.

⁴ Imwe wa milungu wa isi ino kauguma ziza ubala wawo, sekewadahe kulola bung'hulo da Mbuli Inogile ya utunhizo wa Chilisito, yeye yeli sisila da Mulungu.

⁵ Kwaviya hachiipetela wenyewo bule, mbali Yesu Chilisito ni Mndewa na cheye iviya ni wasang'hani wenu kwa ichimu cha Yesu.

⁶ Kwaviya Mulungu yoyalongile, “Bung'hulo dimwemwese kulawa muna diziza,” katenda bung'hulo jake uchanyha ya mizoyo yetu muladi chidahe kumanya utunhizo wa Mulungu kwa kumulola Yesu Chilisito.

⁷ Iviya cheye chili na ngama ino muna iviya va nongo kulagusa kuwa ludabwa ulo lukulu lolawa kwa Mulungu na si kumwetu cheye wenyewo.

⁸ Chogazigwa banzi zose, mbali hachidimizwa bule, chokwazanywa mbali hachibwela kuchisogo,

⁹ kuna wehi wengi, mbali hachilekigwa chiidumwe bule, na chogwisigwa, mbali hachibanangigwa bule.

¹⁰ Miyanza yose, ifa ya Yesu yowoneka muna zing'huli zetu, ivo ugima wake iviya wodaha kuwoneka muna zing'huli zetu.

¹¹ Vino vichili wagima kwa siku zose cholavigwa chidanganike kwa ichimu cha Yesu muladi ugima wake uwoneke muna zing'huli zetu.

¹² Iyo yofambuka vino, ifa yosang'hana usang'hano mmwetu, mbali ugima wosang'hana usang'hano mmwenu.

13 Maandiko Yelile yolonga, “Nilonga kwaviya nihuwila.” Munawo modeli uja uja wa muhe, cheye iviya cholonga kwaviya chohuwila.

14 Kwaviya chovimanya Mulungu yoyanzilibule Mndewa Yesu kulawa kuudanganiko, iviya kezachizilibula hamwe na Yesu kuchika haulongozi wake.

15 Yano yose kwa ichimu chenu muladi unovu wa Mulungu iwafikile wanhu wengi na wamulavile sadaka ya hewela na kumwing'ha utunhizo Mulungu.

Kukala kwa uhuwilo

16 Ivo hachibwela kuchisogo bule, hata fana ng'huli zetu zolala mbali mihe yetu yotendigwa ya sambu chila siku.

17 Kwaviya uzidilwa wochipata ni ndodo na lusita muhala, wochisasalila utunhizo wa siku zose wokuwa unoga kufosa uzidilwa uno.

18 Kwaviya cheye hachilola vinogile vinhu viya voviwoneka, mbali vinhu viya haviwoneka. Kwaviya vinhu viya viwoneka, vokala kwa lusita muhala. Mbali vinhu viya haviwoneka bule vokala siku zose.

5

1 Kwaviya chovimanya zewe dino dichikala ni ng'huli zetu hano mwiisi, one dihabomoligwa Mulungu kezaching'ha kaye imwenga ya siku zose kuulanga, kaye yake haizengigwe kwa makono ya wanhu.

2 Na kwa ivo kwa vino vichili, chodamila na kulonda ng'hani kupata lukuli lwa kuulanga

³ Kwaviya chahakomeleza kuiyawala lukuli luja lwa kuulanga basi vondachiwoneke chabule lukuli.

⁴ Ching'hali chokala muna dizewe dino da mwi-isi, chodamila kwa kugandamizigwa si kuwa cholonda kuvula lukuli luno lwa chiisi, ila china hamu ya kuyawizigwa lukuli luja lwa kuulanga, muladi chiya chili na kudanganika chidahe kugalusigwa kuwa na ugima wa siku zose.

⁵ Mulungu mwenyewo yoyachisasalile kwa ichimu cha chinhu chino, na kaching'ha Muhe wake fana chilagano cha yose yaja yoyachikile.

⁶ Chivimanya kweli ng'hani siku zose. Chivimanya kuwa kukala muna ulukuli luno muhala ni kukala kutali na ukaye yetu na Mndewa.

⁷ Chokala kwa uhuwilo na siyo kwa chiya chochiwona.

⁸ Mbali china moyo ugangamale na chahalondile hata kuhama muna zikaye za ng'huli zetu, chihahamile ukaye yetu na Mndewa.

⁹ Mbali mbuli ng'hulu ng'hani, cholonda kumnogeza Mndewa, iwe chokala muisi hebu uko.

¹⁰ Kwaviya cheye chose cholondeka chime kuu-longozi wa Chilisito, kwa kuchilamulila nhaguso ilihi. Muladi chila munhu yahokele yombe da usang'hano uyautendile muna ulukuli, vinhu vochitendile vinoga hebu viha.

Kuilumba kaidi na Mulungu kufosela Chilisito

¹¹ Chovimanya fambulo da kumdumba Mndewa, chogeza kuwagala wanhu kumwake. Mulungu kachimanya funhufunhu na niye nololela

kuwa mweye wenyewo mommánya funhufunhu iviya.

¹² Cheye hachigeza kaidi kuigoda wenyewo haulongozi wenu. Mbali chomwing'hani mweye hanhu ha kuigoda kwa ichimu chetu, muladi mudahe kuwedika waja wowoigodela ng'hani yaja yowoneka kufosa yaja yeli muna umoyo.

¹³ One kweli chowoneka kuwa vichala, ni kwa Mulungu muhala, mbali one chabule vichala, ni kwa ichimu chenu.

¹⁴ Cholangulizigwa na ulondo wa Chilisito, kwaviya chovimanya kuwa munhu imwe kadan-ganika kwa ichimu cha wanhu wose, fambulo jake wose woshiliki ifa yake.

¹⁵ Kadanganika kwa ichimu cha wanhu wose, muladi waja weli wagima sekewawe wagima kwa ichimu chawo wenyewo, mbali kwa ichimu cha ija yadanganike na kuzilibuka kwa ichimu chawo.

¹⁶ Ivo, kwandusila sambi hachimpeta munhu yoyose kuinzana na hali ya chiunhu. Hata fana chimpeta Chilisito kuinzana na magesa ya wanhu, sambi hachimpeta kaidi kuinzana na magesa yaja.

¹⁷ Ivo munhu yoyose yahailumba na Chilisito, yeye kokuwa kalumbigwa sambi. Mbuli za umwaka zosegela, mbuli za sambi zokwiza.

¹⁸ Mbuli zino zose zitendeka na Mulungu, kachilumbiliza kaidi hamwe nayo kwa nzila ya Chilisito na kuching'ha usang'hano wa kuwalan-guliza wanhu kaidi wailumbe nayo.

¹⁹ Ivo ni kulonga Mulungu kakala yolumbiliza kaidi wanhu wa isi yose na yeye mwenyewo kwa nzila ya Chilisito bila kupeta yehile yawo.

Mulungu kaching'ha usenga wa kulumbilizigwa kaidi.

²⁰ Ivo cheye cholonga fana viyolonda Chilisito, hata fana Mulungu kolonga na wanhu kufosela cheye. Chomulambani mweye kufosela Chilisito mulumbilizigwe kaidi na Mulungu.

²¹ Kwaviya Chilisito kakala bila uhasanyi, mbali Mulungu kampapiza mbahasha ya uhasanyi wetu, muladi kwa nzila yake chitogoligwe chinoga haulongozi wa Mulungu.

6

¹ Muna isang'hano yetu hamwe na Mulungu, chomulambani mweye muhokele unovu wa Mulungu sekechage bule.

² Kwaviya Mulungu kolonga,
 “Lusita lwangu lwa kufaya nikuhulika,
 Zuwa da ukombola nikutaza.”
 Nokulongela, lelo lusita lwa Mulungu lufaya,
 diyelo ni zuwa da kukomboligwa!

³ Hachilonda munhu yoyose yaikwale kwa usang'hano wetu, ivo choiyoha sekechike ching'hwaso muna inzila ya munhu yoyose.

⁴ Mbali cholagusa muna zimbuli zose kuwa cheye ni wasang'hani wa Mulungu kwa kufunyila umoyo magayo na manhesa na uzidilwa.

⁵ Chitowigwa chigeligwa muna ichifungo, chifunyila umoyo vagi na chitenda usang'hano mdala, hachigonile wala kuja.

⁶ Choilagusa kuwa cheye ni wasang'hani wa Mulungu kwa nzila ya usafyo wa moyo wetu, ya umanyi wa ufunya umoyo na unovu wa Muhe Yelile na ulondo wa kweli,

⁷ kwa usenga wetu wa kweli na kwa ludabwa lwa Mulungu. China unovu haulongozi wa Mulungu fana via silaha ubanzi wa kulume na ubanzi wa kumoso.

⁸ Kwa utunhizo na chinyala, chotegelezigwa na kuzehigwa, choligigwa na kutogozigwa. Chopetigwa fana wawwizi, ingawa cheye cholonga ukweli,

⁹ fana viya hachimanyike, ingawa chomanyika na wanhu wose, fana wowadanganike mbali cheye ni wagima, chotowigwa mbali hachikomigwa.

¹⁰ Chowoneka kuwa china usungu, mbali chodeng'helela siku zose, chowoneka kuwa ni ngayengaye, mbali chowatenda wanhu wengi wawe matajili, chowoneka kuwa chabule chinhu, mbali chohazi vinhu vose.

¹¹ Mweye Wakolinso, chimulongelani mbuli zose funhufunhu na chimfungulilani mizoyo yetu.

¹² Cheye hachifungile mizoyo yetu kumwenu, ila mweye muifunga mizoyo yenu kumwetu.

¹³ Nolonga na mweye fana wanangu, igubuleni mizoyo yenu fana cheye vichitendile kumwenu.

Sekemuilumbe na wanhu hawahuwila

¹⁴ Sekemuilumbe na wanhu hawahuwila, yanogile na yehile hawadaha kuwa mambwiya. Ziza na bung'hulo havidaha kukala hamwe.

¹⁵ Vino Chilisito na Mwihi woitogolelaze? Vino munhu yohuwila kana ubehi ulihi na munhu hahuwila Chilisito?

¹⁶ Yodahikaze kaye ya Mulungu kuwa hamwe na kaye ya nyang'hiti yotambikiligwa na wanhu?

Kwaviya cheye ni Kaye ya Mulungu yeli mgima!
Fana Mulungu mwenyewo viyalongile,
“Nizakala hamwe nawo na nizagenda hagati yawo,

na nizakuwa Mulungu wawo,
nawo wezakuwa wanhu wangu.”

¹⁷ Mndewa kolonga,

“Segeleni hagati yawo
na muigole nawo.

Sekemudalise chinhu chambule mwiko,
na niye nizawahokela.

¹⁸ Nizakuwa Tati yenu,

na mwizakuwa wanangu wa chilume na wa
chike.

Kolonga Mndewa Mulungu yeli na udahi.”

7

¹ Ivo wambwiya zangu one chahawa ching'higwa chilagano chino chose, chiisafye na kusegeza yaja yose yodaha kutenda ng'huli zetu na mihe yetu vambule mwiko, na chiwe welile kwa kumdumba Mulungu.

Deng'ho da Paulo

² Ching'heni ulegeho muna imizoyo yenu. Hachimbanange munhu yoyose, hachimuhonzile munhu yoyose na hachimvwizile munhu yoyose.

³ Silonga yano kumtagusani mweye, fana viya vinilongole kulonga, mweye mwamgati ya mizoyo yetu haja hochidanganika hebu hochiwa wagima.

⁴ Nivimanya kuwa mwima chigangamavu, noigoda kwa ichimu chenu, nogumigwa moyo

kwa ichimu chenu! Muna yamanhesa ning'hali nofunya umoyo, nodeng'helela ng'hani.

⁵ Mbaka vichifikile Makedoniya, hachihumule bule. Kukala na manhesa chila hanhu, ndwagi na wamwenga na ludumbo muna imizoyo yetu.

⁶ Mbali Mulungu yowagela moyo wanhu wabeneke umoyo, kaching'ha moyo kwa kwiza kwa Tito.

⁷ Siyo kwa kwiza kwa Tito muhala, mbali iviya kwa ichimu cha moyo womumwing'hile mweye. Yeye kachilongela viya vimulonda ng'hani kuniwona, viya vimuli na usungu, vomulonda kunigombela. Mbuli ino yonitenda nideng'helele ng'hani.

⁸ Basi, yahawa niwaguma usungu kwa usenga wangu, nabule lugano hachanyha yake sambi. Nina lugano vinihulike kuwa usenga uja ugala usungu mbali ukala ni kwa lusita muhala.

⁹ Mbali sambi nodeng'helela, si kwaviya nintendani muwe na usungu, mbali kwaviya usungu wenu umtendani muleke uhasanyi. Mwingila usungu kwa malondo ya Mulungu, na kwa ichimu icho hachidahile bule kuwazaganya mweye kwa vovose.

¹⁰ Usungu wougiligwa na Mulungu womtenda munhu yaleke uhasanyi. Na kuleka uhasanyi, komtenda munhu yakomboligwe. Kukomboligwa hakugala lugano. Mbali usungu wougiligwa na isi wogala ifa.

¹¹ Basi, loleni usungu uja wougiligwa na Mulungu! Umtendani muiyohe ng'hani, wene kuigombela, kwihiligwa kwa chinhu chihile, wene kudumba, wene hamu ng'hulu, wene

kuilava na wene kulonda kutagusa wihi. Mulagusa kwa chila nzila kuwa mwabule wihi muna imbuli ino.

¹² Basi yahawa niwandikila, si kwa ichimu cha ija yoyatendile uhasanyi hebu kwa ichimu cha ija yoyahasanye. Mbali muladi mupate kutambula funhufunhu haulongozi wa Mulungu vomuiyoha kwa ichimu chetu.

¹³ Lekamana cheye chigumigwa moyo ng'hani.

Mbali Tito kachideng'heleza kwa ichimu cha deng'ho diyakalile najo kwaviya vimumsangalaze umoyo.

¹⁴ Niye noigoda chidogo haulongozi wake kwa ichimu chenu, sipatile chinyala. Mbali fana viya vichikalile chowalongela ukweli chila lusita viyaviya kuitogoza kumwetu haulongozi wa Tito kwa ichimu chenu, kuwoneka kuwa kweli.

¹⁵ Na ulondo wake kumwenu mkulu ng'hani fana viyomkumbukani mweye viya vimutegeleza, vimumuhokele kwa udumbo na kugudemeka.

¹⁶ Nodeng'helela ng'hani kwaviya nodaha kuwahuwila mweye ng'hani.

8

Kulava kwa makono maida

¹ Ndugu zangu cholonda mweye muvimanye unovu uja Mulungu uyaweng'hile bumbila da wanhu wowomuhuwila Chilisito uko Makedoniya.

² Wahuwila wa uko wagezigwa ng'hani kwa kugaya, mbali udeng'helelo wawo ukala mkulu

vino, mbaka wakala walava kwa makono mairi, mbali wakala ngayengaye ng'hani.

³ Nolonga kweli walava ng'hani fana viwadahile, na kufosa udahi uweli nawo. Watenda ivo bila kushulutizwa,

⁴ wachilamba ng'hani hanhu ha kuilumbiliza na sang'hano ino ya kuwataza wanhu wa Mulungu weli Yudeya.

⁵ Watenda vino siyo fana vichilolele! Teng'hu wailava wawo wenyewo kwa Mndewa, maabaho kwa malondo ya Mulungu wailava wawo wenyewo kumwetu.

⁶ Ivo chimulamba Tito, yoyanduse sang'hano ino, kugendelela kumtazani kukomeleza sang'hano ino ya unovu.

⁷ Mweye muna chila chinhu kwa mvunyo, uhuwilo na ulonzi na umanyi na kuiyoha kose na ulondo wenu kumwetu, ivo ivo. Vimutendile muna usang'hano wa kulava kwa makono mairi.

⁸ Silonga vino kwa kuwangiliza, nolonda niwagezeni ulondo wenu kwa kulinganyiza na kuiyoha kwa wanhu wamwenga.

⁹ Kwaviya muumanya unovu wa Mndewa wetu Yesu Chilisito, ingawa kakala na chila chinhu, yeye mwenyewo kaitenda ngayengaye kwa ichimu chenu, muladi mudahe kuwa na chila chinhu kwa unyengaye wake.

¹⁰ Niye nogesa vino, molondeka mukomeleze sambu chiya chimwanduse mwaka ufosile. Mukala wa mwanduso, si kwa sang'hano muhala, mbali kwa kulamula kusang'hana.

¹¹ Sambu gendeleleni nayo na kuikomeleza. Fana viya vimuwile na moyo unogile wa kutaza

kusang'hana usang'hano wa kulava, basi muwe na moyo unogile wa kuikomeleza kusondelela udahi wimwili nawo.

¹² Kwaviya munhu one yahawa na moyo wa kulava kwa makono mairi, Mulungu kohokela chiya chiyeli nacho, halola chiya chilihambule.

¹³ Lungilo jangu si kulonga kuwa molondeka kuiguma muna magayo kwa ichimu cha kuwataza wamwenga, mbali yofaya sekekuwe na ubagulo.

¹⁴ Chila chomuli nacho sambile chongezekele chiwataze waja wochilonda, muladi nawo vondawawe na chinhu chongezekele, wawataze mwenye. Ivo kolondeka kuwe na ulinganyo.

¹⁵ Maandiko Yelile yolonga, “Munhu yoyaduganye vingi hawile na vingi ng'hani, munhu yoyaduganye vidodo hawile na vidodo ng'hani.”

Tito na wasang'hani wamwenga

¹⁶ Nomwing'ha hewela Mulungu, yoyamwing'hile Tito kuiyoha kuwataza fana viya cheye vichilinayo.

¹⁷ Si kutogola pulo jetu muhala, mbali iviya kakala na hamu ya kuwataza kwaviyalondile mwenyewo kalamula kwiza kumwenu.

¹⁸ Hamwe nayo chintuma ndugu yetu yoyatogoligwe na mabumbila ya wanhu wowamuhwila Mulungu kwa ichimu cha sang'hano ya kupeta Mbuli Inogile.

¹⁹ Iviya ndugu ija kasaguligwa na bumbila da wahuwila wa Chilisito kuwa hamwe na cheye muna umwanza wa uhelelo wa sang'hano ino ya

kulava kwa moyo unogile, ija cheye chosang'hana kwa ichimu cha utunhizo wa Mndewa na kulgusa lungilo jetu da kuwataza wanhu wamwenga.

²⁰ Hachilonda kulongigwa vihile na wanhu wamwenga kwa ichimu cha hela zino nyingi zochizikaliza.

²¹ Lungilo jetu ni kutenda yanogile, si haulongozi ha Mndewa muhala, mbali iviya haulongozi ha wanhu wamwenga.

²² Ivo chimtuma ndugu yetu hamwe nawo, iyo chingeza miyanza mingi na kumuwona kuwa kana hamu ya kutaza. Kwaviya kommanyani vinogile, kana hamu ya kuwataza.

²³ Tito, iyo ni miyangu kosang'hana hamwe na niye kumtazani mweye, na waja ndugu wamwenga wohita hamwe nayo. Wawo ni wasenga wa mabumbila ya wanhu wohuwila na womtunhiza Chilisito.

²⁴ Walaguseni ulondo wenu wanhu wano, muladi mabumbila yose ya wanhu wowomuhuwila Chilisito waimanye mbuli ino na wavimanye kuwa china chimu cha kuigoda kwa ichimu chenu.

9

Kuwataza wachilisito wamwenga

¹ Silondeka nimwandikileni mbuli ya sang'hano yoigaligwa kwa wanhu wa Mulungu weli uko Yudeya.

² Kwaviya novimanya lungilo jenu dinoga da kutaza, na niye noigoda kwa ichimu chenu haulongozi ha wanhu wa Makedoniya, nilonga, “Wahuwila wa Akaya waisasala kutaza kusongela

mwaka ufosile.” Vino kwa kuiyoha kwenu muwakong'hela wanhu wengi kutaza iviya.

³ Ivo nowatuma ndugu wano, muladi kuigoda kwetu kwa ichimu chenu sekekuwe si chinhu. Mbali fana vonilongile, molondeka muisasale kutaza.

⁴ Kwaviya one wanhu wa Makedoniya wahaza na niye na chihafika mung'hali hamunaisasala, cheye chizapata chinyala ng'hani kwaviya vinimuhuwileni, hata mweye iviya mwizapata chinyala, kwaviya chimuhuwilani.

⁵ Ivo niwona vinoga kuwalongela ndugu wawo wanilongolele kwiza kumwenu muladi wasasale vinhu viya vimwikile chilagano kulava kwa makono maidi. Ivo izakuwa tayali na izalagusa kuwa muvilava kwa makono maidi, wala si kwa ugila.

⁶ Kumbukeni kuwa munhu yohanda mbeyu ndodo kezakuwa na magobola chidogo, munhu yohanda mbeyu nyingi kezakuwa na magobola mengi,

⁷ chila munhu kolondeka yalave fana viyalamule muna umoyo wake, si kwa usungu wala si kwa kuwangilizigwa. Kwaviya Mulungu kongogetwa na chila munhu yolava kwa deng'ho.

⁸ Na Mulungu kodaha kumwing'hani yanogile ya chila modeli, muladi siku zose mupate viya vomuvilonda, kufosa vomuvilonda muna ichila sang'hano zinogile.

⁹ Fana viya Maandiko Yelile viyolonga,

“Kalava vingi, kaweng'ha ngayengaye.

Unovu wake wokala siku zose.”

¹⁰ Mulungu iyo yomwing'ha muhandaji mbeyu na ndiya ya kuja. Ivo kezamwing'hani mbeyu yoyose yomuilonda na yoimfayani, kwa ichimu cha moyo wenu wa kulava kwa makono maida ulele madaka mengi.

¹¹ Miyanza mingi kezamtendani kuwa na chila chinhu, muladi siku zose mudahe kulagusa moyo wa kulava kwa makono maida, muladi wanhu wengi wamwing'he hewela Mulungu kwa ichimu cha vitumetume venu vowavihokele kufosela kumwetu.

¹² Kwaviya sang'hano ino ya kulava yomuitenda haifaya kwa kuwataza wanhu wa Mulungu muhala muladi wapate vinhu viwelibule, mbali iviya kwa nzila ija wanhu wengi womwing'ha hewela ng'hani Mulungu.

¹³ Kwa ichimu cha sang'hano yomuilaguse mweye wenyewe, wanhu wezamtunhiza Mulungu kwa kuwona vomuitegeleza. Mbuli Inogile ya Chilisito, na kwa ichimu cha moyo wa kulava kwa makono maida womulinawo kumwawo na kwa chila munhu.

¹⁴ Ivo wezamtambikilani kwa ulondo mwingi, kwa ichimu cha unovu mkulu uyamwing'hileni Mulungu.

¹⁵ Chomwing'ha hewela Mulungu kwa ichimu cha chitumetume chake chilibule ningo.

10

Paulo kougombela usang'hano wake

¹ Niye Paulo mwenyewe nowalamba kwa uhole na kwa unovu wa Chilisito, niye iyo ija iwolonga muhole na unyendanyenda lusita voniwa hamwe

na mweye, na wanhu wamwenga wolonga viniwa hatali na mweye na mkali.

² Nomulambani kuwa vondanize kumwenu sekemuniwangilize niwe mkali, kwaviya novi-manya kuwa nizawakalikila waja wolonga kuwa chokala ugima wa chiisi.

³ Kwaviya chokala muisi, hachitenda ng'hondo one wanhu wa isi viwoitowa.

⁴ Silaha zochiitowela muna ing'hondo, si za chiisi. Mbali silaha zetu ni udahi wa Mulungu woudaha kubananga mhongono za wehi. Chobananga magesa ya uvwizi,

⁵ na chigwisa chila ching'hwaso cha magoda chikigwe kwa kuilema umanyi wa Mulungu. Chosola magesa yose ya wanhu na kuyatenda yamtegeleze Chilisito.

⁶ Na cheye chizaisasala kutagusa chila chinhu hachitegeleza, vondamulaguse kuwa motegeleza ng'hani.

⁷ Mweye molola vinhu voviwoneka kwa kunze. Fana kuna munhu yoyose yovimanya kuwa yeye ni wa Chilisito, leka yeye yagese mwenyewo, kwaviya chomuhwila Chilisito fana viyotenda yeye.

⁸ Siwona chinyala, hata fana niigoda kwa ichimu cha udahi wa Mndewa uyaching'hile cheye. Kwaviya udahi uja ni kwa ichimu cha kuwazenga muna uhuwilo, mbali si wa kubomola.

⁹ Silonda kuwoneka kuwa nogeza kuwatendani mudumbe kwa senga zangu.

¹⁰ Munhu kodaha kulonga, “Senga za Paulo zizama na zigangamala, mbali viyawile na ch-

eye chihanga kwa chihanga, yeye ni mnyondenyonde, na ulonzi wake si chinhu!”

¹¹ Yofaya munhu kolondeka kuvimanya kuwa habule mbasakanyo kati yaja yochandika muna senga zetu vikalile kutali na chiya chonda chitende vondachiwe na mweye.

¹² Sigambechigeze kuilinga na kuilinganyiza na wanhu waja woitogoza wenyewo. Wawo ni wabozi. Woipima na ningo yawo wenyewo na kilinganyiza wawo wenyewo.

¹³ Cheye hachizaigoda ng'hani mbali chizaigodela kuinzana na ningo ya usang'hano uja Mulungu yoyaching'hilize na ichifikize viyaviya mpaka kumwenu.

¹⁴ Hachizumha mhaka zetu hachinafika kumwenu, chiwagalila Mbuli Inogile ya Chilisito.

¹⁵ Wala hachiigoda kwa usang'hano wowoutenda wamwenga kufosa ningo yoching'higwe, ila chololela kuwa uhuwilo wenu wokula muladi mudahe kusang'hana usang'hano mgati yenu, na ningo yoyachikile Mulungu.

¹⁶ Maabaho chizadaha kuipeta Mbuli Inogile muna isi zozikala kutali ya isi yenu. Hachidaha kuigodela sang'hano yowatendile wanhu wamwenga hanhu hamwenga.

¹⁷ Mbali fana Maandiko Yelile viyolonga, “Yoyose yoyolonda kuigoda kolondeka yaigodele yaja yoyatendile Mndewa.”

¹⁸ Kwaviya munhu yoyolonda kutogoligwa si yeye yoigoda, mbali yeye yotogoligwa na Mndewa.

Paulo na watumigwa wa uvwizi

¹ Nolonda munifunyile umoyo chidogo hata one niye na mbozi, mutenda ivo mumala.

² Nowawonela migongo fana Mulungu viyowawonela migongo, kwaviya mweye fana mhambe niwasolela mulume imwe, muladi nidahe kumgalila Chilisito.

³ Mbali nodumba kuwa fana viya zoka vidimvwizile Hawa kwa ubala wake, magesa yenu iviya yezavwiziligwa hata mudahe kwagiza uwaminika na ugangamavu wenu kwa Chilisito.

⁴ Kwaviya mweye mumfunyila umoyo munhu yokwiza na kompeta Yesu imwenga kufosa Yesu wochimpeta, hebu yomumuhokele muhe mbasakanyo kulawa Muhe Yelile yoyomuhokele, na Mbuli Inogile mbasakanyo kufosa ija yomuihokele kulawa kumwetu.

⁵ Mbali, niye sigesa bule kuwa namdodo kufosa waja wowoitanga wenyewo “watumigwa wakulu”.

⁶ Yowoneka kuwa niye si munhu yoyovimanya kulonga, mbali nina umanyi. Cheye chiwalagusani yano yose kwa chila nzila.

⁷ Niye niwagong'ondela Mbuli Inogile ya Mulungu na silolondile hela, ninyendanyenda muladi nipate kuwenula mweye. Vino kwa kutenda ivo nihasanya?

⁸ Vinikalile nosang'hana usang'hano na mweye, nilihigwa na mabumbila ya wahuwila wa Chilisito yamwenga. Ni fana viya niyahoka vinhu mabumbila ya wahuwila wa Chilisito yaja muladi niwataze mweye.

9 Vinikalile na mweye singazile munhu yeyose ija haja vinilondile vinhu, ndugu walawile Makedoniya wanigalila chila chinhu chonilondile. Sekeniwe mbahasha kwa vovose viya, na iviya nizagendelela kusang'hana ivo.

10 Noilaha kwa uja ukweli wa Chilisito uli mgati yangu, kwaviya habule chondachidahe kunikimilila kwiigodela mbuli iyo hohose umo isi ya Akaya.

11 Nolonga vino si kuwa siwalonda. Mulungu kovimanya viya viniwalonda.

12 Nizagendelela kusang'hana chiya chonisang'hana sambi, muladi niwatende “watumigwa wakulu” Fana viwoitanga wenyewo, sekewawe na chimu cha kuigodela na kulonga kuwa wosang'hana chiya chowoigodela.

13 Wanhu fana wawo ni watumigwa wa uvwizi, wasang'hana sang'hano zawo kwa uvwizi na wowavwizila wanhu kuwa wawo ni watumigwa wa kweli wa Chilisito.

14 Mbuli iyo si ya kwazanya kwaviya Lufyende mwenyewo kowavwizila wanhu kuwa yeye ni msenga wa bung'hulo yoyatumigwe na Mulungu.

15 Ivo si mbuli ng'hulu one watumigwa wa Lufyende wowavwizila wanhu kuwa wawo ni wasang'hani wanogile haulongozi wa Mulungu. Uhelelo wawo wezalihigwa kwa kusondelela sang'hano zawo za uvwizi.

Manhesa ya Paulo fana mtumigwa

16 Nolonga kaidi, munhu yoyose sekeyagese kuwa niye ni mbozi. Mbali one muhagesa vino,

munitogole fana mbozi muladi nidahe kuigoda chidogo.

¹⁷ Mbali zino zonilonga sambu si malondo ya Mndewa, mbali nozilonga fana mbozi kusionhela mbali ino ya kuigodela.

¹⁸ Mbali ingawa kuna wanhu wengi woigoda fana viya wanhu wa isi, na niye nizatenda ivo ivo.

¹⁹ Mweye wenyewo ni wabala ng'hani, na leka mana modeng'helela kufunyila umoyo ubozi!

²⁰ Momfunyila umoyo hata munhu yongumani muna utumwa, yobawa vinhu venu, yongandamizani, yowazeha, na yowatowa ng'huwa muna ichihanga.

²¹ Nowona chinyala kulonga kuwa cheye chikala nyondenyonde kutenda mbuli izo.

Mbali munhu yoyose yahageza kuigodela chinhu chochose, nolonga fana bozi, na niye sidumba bule kuigoda fana ivo.

²² Vino wawo ni Waebulaniya? Na niye ivo. Vino wawo ni Waisilaeli? Na niye ivo. Vino wawo ni welesi wa Bulahimu? Na niye ivo.

²³ Vino wawo ni wasang'hani wa Chilisito? Nolonga fana chichala, mbali niye ni msang'hani yanogile kufosa wawo! Nosang'hana usang'hano ng'hani kufosa wawo, nikala muna ichifungo miyanza mingi kufosa wawo, nilanhigwa mibalati ng'hani kufosa wawo, na nikala habehi kudanganika miyanza mingi.

²⁴ Miyanza mitano Wayahudi wanilanha mibalati malongo matatu na kenda.

²⁵ Waloma wanilanha mibalati miyanza mitatu, nitowigwa na mabwe mwanza umwe, chibenek-

iligwa na ngalawa mwiibahali miyanza mitatu, na zuwa dimwe nikala meso ichilo na imisi na kusinda muna ibahali zuwa dimwe.

²⁶ Muna imiyanza yangu nikala muna ing'hondo kulawa muna magombo ya lwanda na ng'hondo ya wabavi na ng'hondo ya mang'onyo, ng'hondo kulawa kwa Wayahudi wayangu na ng'hondo kulawa kwa wanhu weli siyo Wayahudi, ng'hondo za muna yamabululu, ng'hondo za kumbago, ng'hondo kulawa muibahali, na ng'hondo kulawa kwa mambwiya wa uvwizi.

²⁷ Nigaya kwa kusang'hana sang'hano ndala, nikala meso miyanza mingi, nikala na nzala na ng'hilu, miyanza mingi hakuwile na ndiya, nigaya na mbeho na kupuwa viwalo.

²⁸ Nikala na sang'hano nyingi za kulola goya mabumbila ya wahuwila wose wa Chilisito.

²⁹ One munhu yoyose yahawa nyondenyonde, na niye iviya mnyondenyonde. One munhu yoyose yahatenda uhasanyi, na niye nimemigwa na usungu.

³⁰ One ihalondeka niigode, nizaigodela vinhu vovilagusa unyondenyonde wangu.

³¹ Mulungu, Tata wa Mndewa Yesu, yeng'higwe nhogolwa siku zose, kovimanya kuwa niye si mwizi.

³² Vinikalile Damasiki, mtawala wa mfalume Aleta kakala yekile wakalizi wa lwivi lwa bululu muladi wanigwile.

³³ Mbali waniguma muna ichigelo kufosela hana dizongo da ng'huta na kusulupuka muna yamakono yake.

12

Malaguso na magubulo ya Paulo

¹ Nizagendelela kuigoda. Ingawa habule chinhu chochose chongezeke. Nizagendelela muna yamalaguso na magubulo yaning'higwe na Mndewa.

² Nommanya munhu imwe ija yailumbile na Chilisito, kenuligwa mbaka kuulanga ng'hani miyaka longo na mine ifosile*. Sivimanya kuwa kakala uko kwa lukuli baho viyalawilile, Mulungu mwenyewo kovimanya.

³ Novimanya kuwa munhu ija kenuligwa mbaka kuulanga. Nolonga kaidi iwe munhu ija kenuligwa chilukuli hebu chimuhe niye sivimanyile, Mulungu yaidumwe kovimanya

⁴ viyakalile Peponi. Kahulika mbuli za mwazanyo, mbuli ziya munhu halondeka kuzilonga.

⁵ Ivo nizaigodela munhu ino, mbali sizaigoda niye mwenyewo, kasolo unyondenyanonde wangu.

⁶ One nilondile kuigoda, sigambeniwe mbozi, kwaviya nolonga ukweli muhala. Mbali noyepula kuigoda, muladi wanhu sekewanipete kuwa mkulu kufosa viya vinitenda, hebu kunihulika vonilonga.

⁷ Mbali muladi mbuli ng'hulu zinigubuliligwe sekezinitende nikoligwe magoda, ning'higwa mawine muna ulukuli fana muwa, msenga wa Lufyende kunitowa, sekeniigode ng'hani.

---

* **12:2** Kuulanga kwa Chigiliki na kwa Wayahudi wotanga Paladiso hebu Peponi.

⁸ Miyanza mitatu nitambika kwa Mndewa kwa ichimu cha chinhu icho na nimulamba yachisegeze.

⁹ Mbali kanilongela, unovu wangu wokufaya, kwaviya udahi wangu wofikizigwa ng'hani muna unyondenyonde. Nodeng'helela kuigodela unyondenyonde wangu muladi udahi wa Chilisito ukale uchanyha yangu.

¹⁰ Kwa ichimu chino nodeng'helela unyondenyonde, maligo, magayo na manhesa na vinhu vidala kwa ichimu cha Chilisito. Kwaviya lusita voniwa nyondenyonde, ulo lusita loniwa na ludabwa.

Lugano lwa Paulo kwa Wakolimto

¹¹ Nolonga fana mbozi, mbali mweye iyo mu-niwangilize kutenda viya. Kwa ichimu chiya nilondeka kutogozigwa na mweye. Kwaviya hata fana niye si chinhu, waja wowoitanga kuwa ni "Watumigwa wakulu" hawanihuma chinhu.

¹² Mauzauza mengi na mawewedeko vovilagusa kuwa niye ni mtumigwa, vitendeka kumwenu kwa kufunya umoyo.

¹³ Hamuhungukilwe na chinhu chochose kufosa mabumbila yamwenga ya wahuwila wa Chilisito, mbali simuhuwileni kwa kupata nhazo yenu. Munilekelele kwa mbuli ino ihile!

¹⁴ Uno niuwo umwanza wangu weketatu niye kuwa tayali kwiza kumwenu, na iviya siza-wagaza bule, kwaviya sivizahila vinhu venu mbali nowazahila mweye mwenyewo. Kwaviya hailondeka wana kuwekila ngama tata na mama

mbali yolondeka tata na mama kuwekila ngama iwana.

¹⁵ Nizadeng'helela kusang'hanila chila chinhu chinili nacho kwa ichimu cha mizoyo yenu. Vino! Mwizanalonda ng'hani kwaviya niye nowalonda mweye chidogo.

¹⁶ Mweye mwizatogola kuwa niye siwiile mba-hasha bule kumwenu. Mbali wanhu wamwenga wezalonga kuwa niye ni mbala na niwanamatiza kwa kuwavwizila.

¹⁷ Vino niwabawila kwa nzila ya munhu imwe mwa waja woniwatumile kumwenu?

¹⁸ Nimulamba Tito yahite kumwenu na nimuma na ndugu imwenga. Modaha kulonga viya Tito kawabawila mweye? Ivo yeye na niye chikala muna dilungilo dimwe na kuwa na ugenzi umwe.

¹⁹ Mweye mogesa kuwa lusita luno lose ch-eye choigombela haulongozi wenu? Cholonga mbuli ija haulongozi wa Mulungu kusondelela na viya vichiilumba na Chilisito. Wandugu walondo mbuli ziya zose ni kuwazenza mweye muna uhuwilo.

²⁰ Nodumba kwaviya lusita vondanize kumwenu, sizawafika goya bule fana viya vinilonda, na mweye hamwizanifika goya bule fana viya vimulonda. Nodumba kuwafika muna udelenya, migongo, kuing'ong'a, ndwagi, kuivwizila, udesi, magoda na tibwilitibwili.

²¹ Nodumba kuwa mwanza umwenga, Mulungu kezanitendeza niwe mnyendanyenda haulongozi wenu. Na niye nizalila kwa ichimu cha wanhu wengi wowatendile uhasanyi baho

haumwaka nawo hawasamhile bule na kuleka uchafu, uzinzi na magesa yehile yowatendile.

13

Zumo da uhelelo

¹ Uno niuwo umwanza wangu weketatu woniisasala. Fana viya Yamaandiko Yelile viyolonga, “Chila mbuli yolondeka kuhakikishigwa kwa wasindila waidi hebu watatu.”

² Kwa lusita luno vinili kutali na mweye, nobwelela kuwalongela funhufunhu mbuli ziya zinikalile nowalongela haulongozi kuna umwanza wangu wekaidi wonitendile kumwenu. Nowalongela kuwa vondanize kaidi, sizaleka kuwatagusa waja wowatendile uhasanyi umwaka na wamwenga wose,

³ nizatenda ivo kwaviya mweye wenyewo molonda kuvimanya kuwa Chilisito kolonga kwa nzila yangu. Kweli kumwenu Chilisito si nyondenyonde, mbali kolagusa udahi wake hagati yenu.

⁴ Mbali hata kawambigwa kwa ichimu cha unyondenyonde wake. Na sambu mgima kwa udahi wa Mulungu, na cheye iviya chawanyondenyonde muna ukuilumba na Chilisito, mbali chizakala nayo kwa udahi wa Mulungu muladi usang'hane usang'hano vimuli.

⁵ Igezeni mweye wenyewo kuwona fana muna uhuwilo. Ipekuleni mweye wenyewo. Vino hamuvimanyile kuwa Yesu Chilisito kamgati yenu? One siivo, basi mweye mupotigwa ng'hani.

⁶ Na niye nololela kuwa mwizavimanya kuwa hachipotigwe magezo bule.

⁷ Lelo chomtambikila Mulungu kuwa sekemutende chinhu chochose chihile, mbali mudahe kutenda yanogile, hata one cheye chowoneka kuwa chipotigwa.

⁸ Kwaviya hachidaha kutenda chinhu chochose chochiulema ukweli, Mbali chougendeleza ukweli.

⁹ Chodeng'helela kuwa cheye vochiwa wanyondenyonde mweye mokuwa na ludabwa. Na chotambika muladi mweye muwe na ugangamalo.

¹⁰ Lekamana nokwandika mbuli zino nihawa kutali na mweye, muladi vondanize kumwenu sekeniwe mkali kwa udahi woyaning'hile Mndewa. Kwaviya udahi uja ni kwa ichimu cha kuwazengani, si kwa kuwabomolani.

¹¹ Na sambu ndugu zangu nohita! Muwe wanogile kwa chila mbuli, iviya yamhiseni ulonzi wangu na mudahe kuwa na magesa yamwe, na mukale kwa tindiwalo. Na Mulungu wa ulondo na tindiwalo, kezakuwa hamwe na mweye.

¹² Ilamseni mweye kwa mweye kwa ulondo wa Chilisito.

Wanhu wose wa Mulungu wowalamusani.

¹³⁻¹⁴ Unovu wa Mndewa Yesu Chilisito na ulondo wa Mulungu, na kuilumba na Muhe Yelile uwe na mweye mose.

Biblia Ching'hwele The New Testament in Kwere

copyright © 2014, 2019 The Word for the World and Pioneer Bible Translators

Language: Kwere

Translation by: Pioneer Bible Translators and The Word for the World

Contributor: Pioneer Bible Translators

For more information, visit pioneerbible.org

NT © 2014 Pioneer Bible Translators and The Word for the World CC-BY-SA; OT © 2019 Pioneer Bible Translators CC-BY-NC-ND

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2025-05-01

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 30 Apr 2025 from source files dated 1 May 2025

45889645-bcee-5a46-b79c-9beb4b49c6a0